Kiswahili Gredi ya 5

Muhula wa 1 - maandalio 40 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 35 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 40 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 5, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 1, yanayoshughulikia mada za Mapishi, Huduma ya kwanza, Mapambo na Saa na majira, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
1.1.1	Matamshi Bora	4
1.2.1	Kusoma kwa Ufahamu	2
1.3.1	Insha ya wasifu	2
1.4.1	Nomino za pekee	2
1.4.2	Nomino za kawaida	2
2.1.1	Maamkuzi na Maagano	2
2.2.1	Kusoma kwa kina: matumizi ya kamusi	2
2.3.1	Insha ya masimulizi	2
2.4.1	Nomino za wingi	2
2.4.2	Vitenzi-jina	2
3.1.1	Vitendawili	2
3.2.1	Kusoma kwa Ufasaha	2
3.3.1	Kuandika kwa Tarakilishi	2
3.4.1	Nomino za makundi	2
3.4.2	Nomino ambata	2
3.4.3	Nomino za dhahania	2
3.4.4	Uakifishi	4
4.1.1	Maneno ya heshima: maneno ya udugu	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Silabi za sauti f na v katika maneno

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua silabi za sauti f na v katika maneno; b) kutamka silabi fa, fe, fi, fo, fu na va, ve, vi, vo, vu kwa usahihi

Silabi na vitate vya f na v

Silabi za f: fa, fe, fi, fo, fu. Silabi za v: va, ve, vi, vo, vu. Sauti zote mbili hutamkwa meno ya juu yakigusa mdomo wa chini. Sauti f haitetemeshi koo; sauti v hutetemesha koo.

Vitate: fua - vua, faa - vaa, fito - vito, fuma - vuma. Sentensi: Mama anafua nguo za jikoni. Baba anavua samaki ziwani. Mwiko huu unafaa kupikia ugali. Neema anavaa aproni anapopika. Badiliko la sauti moja hubadilisha maana yote ya neno.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Silabi za sauti f na v katika maneno	1.1.1 Matamshi Bora	5
2	Silabi za sauti s na z katika maneno	1.1.1 Matamshi Bora	8
3	Silabi za sauti l/r na th/dh; kutamka vitanzandimi	1.1.1 Matamshi Bora	11
4	Kutunga na kukariri vitanzandimi vya mapishi	1.1.1 Matamshi Bora	14
5	Msamiati wa mapishi katika kifungu 'Pilau ya Bibi Zawadi'	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	17
6	Kujibu maswali na kutoa muhtasari wa 'Pilau ya Bibi Zawadi'	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	21
7	Muundo na mtindo wa insha ya wasifu: kielelezo 'Mpishi Nimpendaye'	1.3.1 Insha ya wasifu	25
8	Kuandika insha ya wasifu ya maneno 150 au zaidi	1.3.1 Insha ya wasifu	29
9	Kutambua nomino za pekee: watu, mahali, mito, siku na miezi	1.4.1 Nomino za pekee	33
10	Kutunga sentensi kwa kutumia nomino za pekee	1.4.1 Nomino za pekee	37
11	Kutambua nomino za kawaida darasani na jikoni	1.4.2 Nomino za kawaida	40
12	Kujaza nafasi na kutunga sentensi kwa nomino za kawaida za mapishi	1.4.2 Nomino za kawaida	43
13	Aina za maamkuzi na maagano na miktadha yake	2.1.1 Maamkuzi na Maagano	47
14	Kuigiza maamkuzi na maagano katika miktadha ya huduma ya kwanza	2.1.1 Maamkuzi na Maagano	51
15	Mpangilio wa maneno kialfabeti na sehemu za kidahizo katika kamusi	2.2.1 Kusoma kwa kina: matumizi ya kamusi	55
16	Kutafuta maana za maneno ya huduma ya kwanza kamusini	2.2.1 Kusoma kwa kina: matumizi ya kamusi	59
17	Ujumbe, mtindo na muundo wa insha ya masimulizi: kielelezo 'Siku Nisiyoisahau'	2.3.1 Insha ya masimulizi	63
18	Kuandika insha ya masimulizi kuhusu huduma ya kwanza barabarani	2.3.1 Insha ya masimulizi	67
19	Kutambua nomino za wingi: vitu visivyohesabika	2.4.1 Nomino za wingi	71
20	Kutumia nomino za wingi katika sentensi	2.4.1 Nomino za wingi	74
21	Kutambua vitenzi-jina: vitendo vinavyotumika kama majina	2.4.2 Vitenzi-jina	77
22	Kutunga sentensi na vifungu kwa vitenzi-jina	2.4.2 Vitenzi-jina	80
23	Kutambua vitendawili vya mapambo na kanuni za kutega	3.1.1 Vitendawili	83
24	Kutega na kutegua vitendawili kwa vikundi	3.1.1 Vitendawili	87
25	Vipengele vya ufasaha; kusoma 'Shanga za Bibi Naserian' kwa matamshi bora na kasi ifaayo	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	90
26	Kusoma kwa sauti ifaayo, kiimbo na ishara zinazofaa	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	94

27	Sehemu za tarakilishi za kupigia chapa; kupiga chapa maneno ya mapambo	3.3.1 Kuandika kwa Tarakilishi	98
28	Kupiga chapa kifungu, kukihifadhi, kukihariri na kukituma	3.3.1 Kuandika kwa Tarakilishi	102
29	Kutambua nomino za makundi ya watu, wanyama na vitu	3.4.1 Nomino za makundi	106
30	Kutumia nomino za makundi katika sentensi	3.4.1 Nomino za makundi	110
31	Kutambua nomino ambata na maneno yanayoziunda	3.4.2 Nomino ambata	114
32	Kutumia nomino ambata katika sentensi	3.4.2 Nomino ambata	117
33	Kutambua na kueleza nomino za dhahania	3.4.3 Nomino za dhahania	121
34	Kutumia nomino za dhahania katika sentensi	3.4.3 Nomino za dhahania	125
35	Matumizi ya herufi kubwa	3.4.4 Uakifishi	128
36	Matumizi ya koma	3.4.4 Uakifishi	131
37	Matumizi ya kikomo na kiulizi	3.4.4 Uakifishi	135
38	Kuakifisha kifungu kwa herufi kubwa, koma, kikomo na kiulizi	3.4.4 Uakifishi	138
39	Kutambua maneno ya udugu na maana zake	4.1.1 Maneno ya heshima: maneno ya udugu	142
40	Kutumia maneno ya udugu katika mazungumzo na maigizo	4.1.1 Maneno ya heshima: maneno ya udugu	146

ELIMU254

Silabi za sauti f na v katika maneno

Mada 1.0 Mapishi > Mada ndogo 1.1.1 Matamshi Bora | Kipindi 1 kati ya 4 | Dakika 35

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua silabi za sauti f na v katika maneno; b) kutamka silabi fa, fe, fi, fo, fu na va, ve, vi, vo, vu kwa usahihi

MASWALI DADISI

- Je, unajua maneno gani yenye silabi zinazokanganya kimatamshi?
- Je, unajua vitanzandimi gani vyenye silabi zinazokanganya kimatamshi?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Mawasiliano na ushirikiano**	Wanafunzi wanaeleza mawazo yao kwa mwenzao na kuwasilisha matokeo kwa kikundi.
UMILISI	**Ujuzi wa kidijitali**	Wanafunzi wanatumia simu, kipakatalishi au kompyuta ya darasa kusikiliza, kusoma au kukagua kazi.
UMILISI	**Kujiamini**	Wanafunzi wanazungumza na kusoma mbele ya wenzao kwa kujiamini na kuona kwamba bidii huleta matokeo bora.
MAADILI	**Umoja**	Wanafunzi wanagawana vifaa kwa haki na kufanya kazi kama kikundi kimoja.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Kujithamini**	Wanafunzi wanatambua uwezo wao na kujieleza kwa kujiamini.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala mtambuko anuwai**	Hukuzwa kupitia shughuli za kipindi hiki.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Chati ya silabi za sauti f/v, s/z, l/r, th/dh | Kadi maneno zenye vitate | Chati ya vitanzandimi | Kinasasauti, rununu au tarakilishi (kama ipo) yenye sauti zilizorekodiwa, itumike chini ya uangalizi

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

silabi | sauti | vitate | kitanzandimi | matamshi | fua / vua | kasi / kazi | kalamu / karamu | thamini / dhamini

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 5	dak 8	dak 9	dak 8	dak 5

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	5	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anaweka kidole kooni na kusema "fffff" kisha "vvvvv". Anawauliza wanafunzi wafanye vivyo hivyo: "Sauti ipi inatetemesha koo lako?"" Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	8	Waongoze wanafunzi kupitia "Silabi na vitate vya f na v" (silabi, vitate na vitanzandimi kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia chati ya silabi za sauti f/v, s/z, l/r, th/dh, kadi maneno zenye vitate, chati ya vitanzandimi. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	9	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	8	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	5	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Neno "vitunguu" lina silabi ngapi? Zitaje."	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

SILABI, VITATE NA VITANZANDIMI

Silabi na vitate vya f na v

Silabi za f: fa, fe, fi, fo, fu. Silabi za v: va, ve, vi, vo, vu. Sauti zote mbili hutamkwa meno ya juu yakigusa mdomo wa chini. Sauti f haitetemeshi koo; sauti v hutetemesha koo.

Vitate: fua - vua, faa - vaa, fito - vito, fuma - vuma. Sentensi: Mama anafua nguo za jikoni. Baba anavua samaki ziwani. Mwiko huu unafaa kupikia ugali. Neema anavaa aproni anapopika. Badiliko la sauti moja hubadilisha maana yote ya neno.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Taja silabi tano za sauti v.	**va, ve, vi, vo, vu**
2	Jaza: Juma ___ (anafua / anavua) samaki kwa ndoano.	**anavua**
3	Jaza: Sabuni hii ___ (inafaa / inavaa) kuoshea sufuria.	**inafaa**
4	Neno "vitunguu" lina silabi ngapi? Zitaje.	**Silabi nne: vi - tu - ngu - u**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengine hutamka "vaa" kama "faa" kwa sababu lugha zao za nyumbani hazina tofauti hii. Warudie jozi moja polepole wakigusa koo.

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kutambua silabi za sauti f na v katika maneno kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kutambua silabi za sauti f na v katika maneno kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kutambua silabi za sauti f na v katika maneno kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kutambua silabi za sauti f na v katika maneno bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Mpe mwanafunzi kadi mbili, "fua" na "vua", na picha mbili (mtu anafua nguo, mvuvi ziwani). Atamke kila neno pamoja nawe kisha aoanishe na picha.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Andika jozi nyingine ya vitate vya f na v na utunge sentensi kwa kila neno. (Jibu: Mfano: fito - vito. Babu alikata fito za kujengea jiko. Bibi harusi alivaa vito vya dhahabu)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "silabi za sauti f na v katika maneno" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.

ELIMU254

Silabi za sauti s na z katika maneno

Mada 1.0 Mapishi > Mada ndogo 1.1.1 Matamshi Bora | Kipindi 2 kati ya 4 | Dakika 35

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua silabi za sauti s na z katika maneno; b) kutamka vitate vya s na z kwa usahihi

MASWALI DADISI

- Je, unajua maneno gani yenye silabi zinazokanganya kimatamshi?
- Je, unajua vitanzandimi gani vyenye silabi zinazokanganya kimatamshi?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Ujuzi wa kidijitali**	Wanafunzi wanatumia simu, kipakatalishi au kompyuta ya darasa kusikiliza, kusoma au kukagua kazi.
UMILISI	**Kujiamini**	Wanafunzi wanazungumza na kusoma mbele ya wenzao kwa kujiamini na kuona kwamba bidii huleta matokeo bora.
UMILISI	**Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo**	Wanafunzi wanachagua jibu, wanalikagua na kutoa sababu za uchaguzi wao.
MAADILI	**Umoja**	Wanafunzi wanagawana vifaa kwa haki na kufanya kazi kama kikundi kimoja.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Kujithamini**	Wanafunzi wanatambua uwezo wao na kujieleza kwa kujiamini.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala mtambuko anuwai**	Hukuzwa kupitia shughuli za kipindi hiki.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Chati ya silabi za sauti f/v, s/z, l/r, th/dh | Kadi maneno zenye vitate | Chati ya vitanzandimi | Kinasasauti, rununu au tarakilishi (kama ipo) yenye sauti zilizorekodiwa, itumike chini ya uangalizi

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

silabi | sauti | vitate | kitanzandimi | matamshi | fua / vua | kasi / kazi | kalamu / karamu | thamini / dhamini

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 5	dak 8	dak 9	dak 8	dak 5